

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Poznaniu

LPO.410.010.03.2020

Pani
Jolanta Graczyk-Ögdem
Przewodnicząca Zarządu
Terenowego Komitetu Ochrony Praw Dziecka
w Poznaniu
ul. Garbary 97/8,
61-757 Poznań

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/20/006 „Współpraca organów administracji rządowej z organizacjami pozarządowymi”

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Terenowy Komitet Ochrony Praw Dziecka w Poznaniu ¹ , ul. Garbary 97/8, 61-757 Poznań (dalej: TKOPD albo Stowarzyszenie).
Kierownictwo jednostki kontrolowanej	Przewodnicząca Zarządu TKOPD: Jolanta Graczyk-Ögdem ² , od 22 czerwca 2011 r. Członek Zarządu: Izabela Bureń, od 21 września 2015 r. Członek Zarządu: Paulina Hryniewiecka, od 5 kwietnia 2018 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	Współpraca z administracją rządową w zakresie realizacji zadań ze środków publicznych, w tym realizacja wybranego zadania publicznego.
Okres objęty kontrolą	Lata 2017 - 2020 (do 6 sierpnia) ³
Podstawa prawna podjęcia kontroli	art. 2 ust. 3 w związku z art. 5 ust. 3 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ⁴ .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Poznaniu (dalej: NIK)
Kontroler	Jakub Łakomecki, inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LPO/80/2020 z dnia 26 czerwca 2020 r.

(akta kontroli str. 1-2)

¹ Oddział terenowy stowarzyszenia „Komitet Ochrony Praw Dziecka” z siedzibą w Warszawie. Oddział ten posiada osobowość prawną.

² Zgodnie z wyciągiem z Krajowego Rejestru Sądowego (nr 0000146124) oświadczenia woli TKOPD w sprawach majątkowych składają łącznie dwaj członkowie zarządu, w tym przewodniczący lub wiceprzewodniczący.

³ Oraz zdarzenia wcześniejsze które miały wpływ na kontrolowaną działalność.

⁴ Dz. U. z 2020 r. poz. 1200, dalej: ustawa o NIK.

II. Ocena ogólna⁵ kontrolowanej działalności

Stowarzyszenie wykonało powierzone w latach 2017 - 2019 zadania publiczne pn. „Dialog w rodzinie” zgodnie z postanowieniami zawartych z Wojewodą Wielkopolskim (dalej: Wojewoda) umów o wsparcie realizacji tych zadań. Zadania te, polegające na zapewnieniu potrzebującym dostępu do porad specjalistów, prawników i policjantów, a także organizacji warsztatów i superwizji, zostały wykonane terminowo. W wyniku kontroli 103 faktur/rachunków o wartości 118 451,78 zł⁶, w całości sfinansowanych dotacjami otrzymanymi od Wojewody (co stanowiło 98,2% ogółu otrzymanych dotacji) nie stwierdzono ponoszenia wydatków na cele niezwiązane z realizowanymi zadaniami. TKOPD wywiązał się z obowiązków sprawozdawczych i uzyskało zakładane efekty dotowanych zadań publicznych. Stwierdzono jednak, że w 2018 r. Stowarzyszenie zwróciło na rachunek Wojewody niewykorzystaną dotację w kwocie 2 122,86 zł, 14 dni po upływie terminu wskazanego w umowie.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

OBSZAR

Realizacja zadania publicznego – programu Wojewody dotyczącego wsparcia rodziny pn.: „Dialog w rodzinie”.

1. Stowarzyszenie, na podstawie umów o realizację zadań publicznych, zawartych z Wojewodą w dniach: 18 lipca 2017 r., 10 lipca 2018 r. oraz 8 lipca 2019 r., otrzymało dotacje w łącznej kwocie 120 566,76 zł⁷. Realizowane w obszarze pomocy społecznej zadania publiczne pn.: „Dialog w rodzinie” dotyczyły pomocy rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywania szans tych rodzin i osób.

(akta kontroli str. 324-326)

TKOPD został wyłoniony do realizacji w/w zadań w wyniku przeprowadzenia przez Wojewodę otwartego konkursu ofert. Stosownie do postanowień zawartych w umowach, wspierane zadania publiczne⁸ realizowane były w okresach: od 15 maja do 30 listopada 2017 roku oraz od 1 czerwca do 30 listopada, w latach 2018 i 2019. Sprawozdania końcowe z realizacji zadań w tych latach zostały złożone w terminach określonych w umowach, tj.: 29 grudnia 2017 roku, 31 grudnia 2018 roku oraz 23 grudnia 2019 roku.

(akta kontroli str. 47-57, 59-72, 161-174, 235-242, 273-278)

Łączny koszt zrealizowanych zadań wyniósł 174 049,78zł, w tym środki dotacji otrzymane od Wojewody stanowiły 68,1% ogółu⁹. Pozostałe koszty zrealizowanych zadań sfinansowane zostały dotacjami przekazanymi przez Prezydenta Miasta Poznania oraz środkami własnymi Stowarzyszenia (w 2019 r. w kwocie 2,7 zł.) Z otrzymanych od Wojewody dotacji w kwocie 120 567 zł na realizację zadań publicznych pn. „Dialog w rodzinie” wydatkowano 118 451,78 zł¹⁰ (98,25% ogółu).

⁵ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną, jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁶ W zakresie objętym przedmiotową kontrolą.

⁷ Kwoty otrzymanych dotacji wynosiły: 36 250 zł w 2017 roku, 37 900 w roku 2018 oraz 46 416,76 zł w roku 2019.

⁸ W rozumieniu art. 16 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2020 poz. 1057).

⁹ Udział dotacji w koszcie zadania wynosił 52,8% w 2017 roku, 69,4% w 2018 roku oraz 86,2% w roku 2019.

¹⁰ Kwota 118 451,78 zł wykorzystanej dotacji zawiera odsetki (11,67 zł) z tytułu oprocentowania rachunku bankowego.

(akta kontroli str. 103-110, 165-173, 238-239)

W okresie objętym kontrolą, Stowarzyszenie przekazało Wojewodzie, sporządzone według obowiązujących wzorów¹¹, trzy oferty na realizację zadań publicznych. Oferty oraz umowy na realizację tych zadań były sygnowane przez dwóch członków Zarządu TKOPD (w tym Przewodniczącą), tj. w sposób zgodny ze sposobem reprezentacji Stowarzyszenia wskazanym w Krajowym Rejestrze Sądowym.

(akta kontroli str. 8-10)

W ofertach tych przedstawione zostały działania w ramach dotowanych zadań dotyczące: wsparcia rodzin i osób znajdujących się w obliczu kryzysu rodziny związanego z rozpadem związku, rozwodem, przemocą w rodzinie; przygotowania dzieci do zmiany sytuacji życiowej; zwiększenia umiejętności rozmowy z dzieckiem; zapewnienia pomocy osobom doświadczającym przemocy w rodzinie oraz wykształcenia umiejętności ochrony przed osobą stosującą przemoc; zwiększenia wiedzy rodziców i opiekunów w zakresie prawa (w szczególności prawa rodzinnego). Działania te polegały na organizacji warsztatów i superwizji¹², w ramach których zapewniony został dostęp do porad: specjalistów ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie (psycholog/pedagog), policjantów oraz prawników.

(akta kontroli str. 59-66, 199-207, 260-266)

2. Na podstawie badania 103 dowodów księgowych (faktur/rachunków) o wartości 118 451,78 zł, które zostały opłacone środkami pochodzącymi z dotacji (98,2% ogółu otrzymanych dotacji) ustalono, że wydatki zostały poniesione w okresach wskazanych w umowach¹³ oraz zgodnie z przeznaczeniem, tj. na realizację wspieranych zadań publicznych. Z wykorzystanej dotacji w kwocie 118 451,78 zł sfinansowane zostały: wynagrodzenia prowadzących zajęcia (106 843,90 zł), czynsz za lokal (3 257,88 zł), koszt obsługi księgowej (3 400,00 zł) oraz wynagrodzenie koordynatora projektu 4 950,00 zł). Rodzaj i kwoty tych kosztów były zgodne z kosztami przewidzianymi w kalkulacjach.

(akta kontroli str. 103-111, 165-173, 241-242)

W okresie objętym kontrolą ze środków dotacji nie dokonywano zakupu materiałów i rzeczy, które mogłyby zostać objęte restrykcją wynikającą z postanowień umownych¹⁴ stanowiącą, że zleceniobiorca zobowiązany jest do niezbywania rzeczy

¹¹ W latach 2017 oraz 2018 obowiązywały wzory ofert, umów oraz sprawozdań określone w załącznikach do rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 17 sierpnia 2016 r. w sprawie wzorów ofert i ramowych wzorów umów dotyczących realizacji zadań publicznych oraz wzorów sprawozdań z wykonania tych zadań (Dz. U. poz. 1300, uchylone z dniem 29 października 2018 r., dalej: rozporządzenie MRPiPS z 17 sierpnia 2016 r.). W 2019 roku stosowano wzór stanowiący załącznik nr 1 do rozporządzenia Przewodniczącego Komitetu do spraw Pożytku Publicznego z dnia 24 października 2018 r. w sprawie wzorów ofert i ramowych wzorów umów dotyczących realizacji zadań publicznych oraz wzorów sprawozdań z wykonania tych zadań (Dz. U. poz. 2057, dalej: rozporządzenie PKdsPP z 24 października 2018 r.).

¹² Superwizje są metodą używaną w konsultacjach, psychoterapii i innych dyscyplinach związanych z opieką nad zdrowiem psychicznym oraz kontaktach z osobami dotkniętymi psychologicznymi problemami zdrowotnymi. Polegają na spotkaniach terapeuty z innym specjalistą w celu skonsultowania jego pracy z pacjentem oraz innych kwestii związanych z wykonywaniem obowiązków psychoterapeuty. W superwizjach organizowanych przez TKOPD brali udział psycholodzy i pedagodzy szkolni, nauczyciele, lekarze, prawnicy, pracownicy instytucji socjalnych pracujący na co dzień z dziećmi. Prowadzone grupowo zajęcia polegały na wspólnym analizowaniu spraw, wymianie doświadczeń oraz dzieleniu się wiedzą w celu wzmacniania systemu pomocowego i jakości udzielanego wsparcia. Zajęcia prowadzone w 2017 r. przeznaczone były dla specjalistów z wielkopolskich instytucji zajmujących się rodziną, a w spotkaniach uczestniczyły osoby pracujące w Ośrodkach Pomocy Społecznej oraz kuratorzy sądowi.

¹³ W roku 2017 - od 15 maja do 14 grudnia, natomiast w latach 2018 i 2019 - od 1 czerwca do 14 grudnia.

¹⁴ Regulacje dotyczące zbywania przedmiotów zakupionych ze środków dotacji zostały ujęte w § 14 ust. 1 zawartych umów.

związanych z realizacją zadania, zakupionych na swoją rzecz za środki pochodzące z dotacji przez okres pięciu lat od dnia dokonania ich zakupu.

3. Przesunięcia wydatków pomiędzy poszczególnymi pozycjami kosztów, określonymi w kalkulacji przewidywanych kosztów były dokonywane przez Stowarzyszenie na zasadach określonych w umowach. Zgodnie z nimi, jeżeli wydatek finansowany z dotacji wykazany w sprawozdaniu nie jest równy odpowiedniemu kosztowi określonymu w umowie, to uznaje się go za zgodny z umową wtedy, gdy nie nastąpiło zwiększenie tego wydatku o więcej niż 5% otrzymanej dotacji. W okresie objętym kontrolą nie wystąpiło zwiększenie poszczególnych kosztów w stosunku do wartości określonych w zawartych umowach ponad 5% limit¹⁵. W 2019 r. koszty administracyjne zrealizowanego zadania publicznego, w wysokości 4 607,32 zł stanowiły 9,93% kwoty przekazanej dotacji i nie przekroczyły 10% limitu tych kosztów określonego w umowie.

(akta kontroli str. 55, 238-239, 241-242)

4. W Stowarzyszeniu prowadzono wyodrębnioną dokumentację finansowo-księgową oraz ewidencję księgową zadania publicznego, w sposób spełniający wymogi wynikające z postanowień umownych. Na podstawie kontroli/badania 103 dokumentów finansowo-księgowych stanowiących podstawę wydatkowania środków z dotacji ustalono, że zawierały one w szczególności: numer identyfikacyjny, określenie stron dokonujących operacji gospodarczej, opis operacji oraz jej wartość, datę sporządzenia dowodu oraz datę dokonania operacji, podpis wystawcy dowodu oraz stwierdzenie sprawdzenia i zakwalifikowania dowodu do ujęcia w księgach rachunkowych, informacje o źródle, z którego są finansowane, o projekcie, którego dany wydatek dotyczy. Objęte kontrolą faktury i rachunki uregulowane zostały w terminach wskazanych przez kontrahentów.

Środki finansowe z dotacji wpływały na oprocentowany rachunek bankowy. Stosownie do postanowień umownych, uzyskane przez TKOPD odsetki z tego tytułu, w kwocie 11,67 zł, zostały przeznaczone na realizację zadań publicznych. Na wyodrębnionych kontach zaewidencjonowane zostały koszty związane z realizacją zadań publicznych, wpływ oraz zwrot dotacji.

(akta kontroli str. 16-46, 280-285)

5. W 2017 r. i 2019 r. Stowarzyszenie wydatkowało 100% otrzymanych dotacji, tj. odpowiednio: 36 250 zł i 46 416,76 zł. W 2018 roku TKOPD wykorzystał na realizację zadania publicznego dotację w kwocie 35 777,14 zł, tj. 94,4% kwoty otrzymanej od Wojewody. Niewykorzystana dotacja w kwocie 2 122,86 zł została zwrócona na rachunek Wojewody 29 grudnia 2018 roku, tj. po terminie wynikającym z zawartej umowy, co zostało szerzej opisane w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

(akta kontroli str. 56, 89-94, 103-110, 286, 322-323)

6. Stowarzyszenie, zgodnie z założeniami określonymi w ofertach, osiągnęło zakładane wielkości zrealizowanych zadań publicznych, polegających na organizacji:

1) W 2017 roku:

a) 566 porad i konsultacji udzielonych przez psychologa/pedagoga oraz 37 porad udzielonych przez prawników, z których skorzystały 165 rodziny (osoby),

¹⁵ W 2019 roku nastąpiło zwiększenie zakładanej wysokości kosztów obsługi projektu o 0,77%, z kwoty 950,00 zł do 957,32 zł oraz zmniejszenie kosztów psychologa/pedagoga (2/5 etatu) z planowanych 9 920,00 zł do kwoty 9 917,32 zł tj. o 0,03%.

- b) trzech cykli warsztatów dla rodziców „Mądre wychowanie” oraz „Jak radzić sobie z nastolatkiem”, w których udział wzięły 43 osoby,
- c) superwizji dla specjalistów, w których udział wzięło 20 osób.

2) W 2018 roku:

- a) 372 porad i konsultacji udzielonych przez psychologa/pedagoga, 60 porad udzielonych przez prawników oraz 23 monitorowanych spotkań w programie „Ochrona więzi”, z których skorzystały 142 rodziny (osoby),
- b) warsztatu dla rodziców „Jak radzić sobie z nastolatkiem”, w którym udział wzięło 14 osób.

3) W 2019 roku:

- a) wsparcia psychologiczno-pedagogicznego dla 107 osób lub rodzin),
 - b) działań psychoedukacyjnych dla kobiet oraz rodziców i opiekunów doświadczających trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.
- W zajęciach tych jednorazowo uczestniczyło odpowiednio: 15 i 14 osób.

(akta kontroli str. 51, 56-57, 99-102, 112-134, 161-164, 235-238, 276-277)

7. Sprawozdania końcowe z realizacji zadań publicznych za 2017, 2018 i 2019 r. zostały przekazane Wojewodzie przez TKOPD odpowiednio: 29 grudnia, 31 grudnia oraz 23 grudnia, tj. z zachowaniem terminów wskazanych w zawartych umowach.

(akta kontroli str. 99, 175, 243)

W wyniku kontroli przeprowadzonej przez Wojewodę w 2018 r., dotyczącej realizacji przez Stowarzyszenie zadań publicznych w 2017 r., TKOPD w wymaganym terminie, tj. 19 listopada 2018 r. złożył korektę sprawozdania. Stwierdzone przez Wojewodę nieprawidłowości polegały na wykazaniu w sprawozdaniu nieprawidłowych danych dotyczących: liczby rodzin, którym udzielono wsparcia (wykazano 170, podczas gdy faktycznie było 165), liczby anonimowych konsultacji (wykazano w 114 sprawach, zamiast w 115 sprawach), liczby osób, które wzięły udział w superwizjach (wykazano 28 osób zamiast 20), liczby spotkań w ramach programu „Ochrona więzi” (wykazano 27 zamiast 25), liczby rodzin, które skorzystały z porad i konsultacji prawnych (wykazano 36 rodzin, podczas gdy faktycznie było ich 37), liczby osób, które uczestniczyły w warsztatach „Mądre wychowanie”, „Jak radzić sobie z nastolatkiem” oraz w superwizjach (wykazano 56 osób zamiast 63).

(akta kontroli str. 157-159)

Realizując polecenie Wojewody z 13 stycznia 2020 r., Stowarzyszenie złożyło korektę sprawozdania z realizacji zadania publicznego w 2019 r. Powodem złożenia skorygowanego sprawozdania było wykazanie niewłaściwego wynagrodzenia prawnika oraz nieprawidłowe podsumowanie kosztów i źródeł finansowania. W dniu 31 stycznia 2020 r. TKOPD przesłał drugą korektę sprawozdania (dokonaną z własnej inicjatywy) w związku ze wskazaniem nieprawidłowego miesiąca na liście płac ujętej w załączniku nr 1 do sprawozdania.

(akta kontroli str. 160-174)

Dane oraz informacje wykazane w sprawozdaniach końcowych, w tym skorygowanych w wyniku kontroli Wojewody, dotyczące terminu realizacji zadań, ich zakresu oraz kosztów, były zgodne z danymi wynikającymi z dokumentacji źródłowej.

Sprawozdania z realizacji zadań w latach 2017 - 2018 zostały sporządzone zgodnie z wymogami określonymi w załączniku nr 5 do rozporządzenia MRPiPS z 17 sierpnia 2016 r., a sprawozdanie za 2019 r. – zgodnie z załącznikiem o tym

samym numerze do rozporządzenia PKdsPP z 24 października 2018 r. Sprawozdania zawierały rozliczenie ze względu na źródło finansowania zadania publicznego wymagane postanowieniami umów.

8. Stowarzyszenie, stosownie do treści umownych postanowień, zamieściło na swojej stronie internetowej logo Województwa Wielkopolskiego oraz informację o finansowaniu projektu ze środków Wojewody. Informacja ta została ponadto umieszczona na listach obecności uczestników spotkań (warsztatów).

(akta kontroli str. 112-133)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

Zwrot przez Stowarzyszenie niewykorzystanej dotacji w kwocie 2 122,86 zł nastąpił 29 grudnia 2018 r., tj. 14 dni po upływie terminu wynikającego z zawartej z Wojewodą umowy z 12 czerwca 2018 r. na realizację zadania publicznego pn.: „Dialog w rodzinie”. W § 10 w zw. z § 2 ust. 1 tej umowy postanowiono, że zwrot niewykorzystanej kwoty dotacji nastąpi w terminie 15 dni od dnia zakończenia realizacji zadania publicznego, którego końcowy termin został określony na 30 listopada 2018 r.

(akta kontroli str. 89-94, 285-286)

Przewodnicząca Zarządu TKOPD wyjaśniła, że zwrotu dokonano niezwłocznie po wyliczeniu niewykorzystanej kwoty dotacji, tj. po sporządzeniu zestawienia wydatków do Sprawozdania końcowego z realizacji zadania, w terminie 30 dni od dnia zakończenia projektu.

(akta kontroli str. 322-323)

NIK wskazuje, że prowadzona w Stowarzyszeniu ewidencja księgowa pozwalała ustalić wysokość wydatków pokrytych ze środków dotacji na dzień 14 grudnia 2018 r., który był ostatecznym terminem ponoszenia wydatków ze środków dotacji. Było zatem możliwe wyliczenie kwoty dotacji niewykorzystanej w okresie realizacji zadania, którą Stowarzyszenie powinno było do 15 grudnia 2018 r. zwrócić na rachunek Wojewody. Wynikający z § 9 ust. 2 ww. umowy 30-dniowy termin na złożenie sprawozdania końcowego liczony od dnia zakończenia realizacji zadania publicznego pozostawał bez wpływu na termin do zwrotu niewykorzystanej kwoty dotacji, a sporządzenie zestawienia wydatków w formie sprawozdania nie było warunkiem koniecznym dla ustalenia wysokości przedmiotowego zwrotu.

IV. Wnioski

Wnioski

W związku ze stwierdzoną nieprawidłowością, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, wnosi o podjęcie działań mających na celu zapewnienie dochowywania terminów do zwracania niewykorzystanych kwot dotacji pochodzących ze środków publicznych.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Poznaniu. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie

z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosku pokontrolnego oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Poznań, sierpnia 2020 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Poznaniu

Kontroler:
Jakub Łakomecki
Inspektor kontroli państwowej

Dyrektor:
z up. Tomasz Nowiński
p.o. Wicedyrektor

.....
Podpis

.....
Podpis